

Het recht van de Unie staat in de weg aan een „consolidering” van de arbeidsverhouding van voor bepaalde tijd aangeworven werknemers in de overheidssector, indien daarbij geen rekening wordt gehouden met anciënniteit

Dat een overeenkomst voor bepaalde tijd is gesloten vormt geen „objectieve reden” die de uitsluiting van anciënniteit kan rechtvaardigen

Een aantal werknemers, waaronder mevrouw Valenza, die bij de Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Italiaanse mededingingsautoriteit, hierna: „AGCM”) in dienst waren op basis van achtereenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, zijn door dat orgaan aangeworven in het kader van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd met aanstelling in vaste dienst.

Deze zogenaamde „consoliderings”procedure voor werknemers in overheidsdienst, die is geregeld in specifieke Italiaanse wetgeving, verleent de werknemer – indien hij voldoet aan bepaalde voorwaarden betreffende de duur van zijn arbeidsverhouding en de bij zijn aanwerving gevormde selectieprocedure – het statuut van ambtenaar. Bij de vaststelling van zijn aanvangssalaris wordt geen rekening gehouden met de anciënniteit die hij in de dienst heeft opgebouwd in het kader van zijn arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd.

De AGCM heeft dan ook geweigerd, de diensttijd die voormelde werknemers bij haar in het kader van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd hebben vervuld in aanmerking te nemen. De werknemers hebben die weigering aangevochten.

De Italiaanse Consiglio di Stato heeft het Hof de vraag voorgelegd of de Europese „raamovereenkomst” over arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd¹ zich tegen deze Italiaanse wetgeving verzet.

In zijn arrest van heden brengt het Hof om te beginnen in herinnering dat ingevolge het in de raamovereenkomst neergelegde **non-discriminatiebeginsel** werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd niet louter op grond van het feit dat zij voor bepaalde tijd werken, minder gunstig mogen worden behandeld dan vergelijkbare werknemers in vaste dienst, tenzij een verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is. Het feit dat de belanghebbende in vaste dienst is getreden sluit niet uit dat op dit beginsel een beroep kan worden gedaan, zodat het in casu toepasselijk is.

Het Hof vergelijkt vervolgens de situaties van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd en werknemers met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Het merkt daarbij op dat – volgens de door de Italiaanse regering verstrekte toelichting – de nationale wetgeving juist tot doel heeft, de bij een werknemer opgedane ervaring te valoriseren.

Het Hof verklaart dat **het aan de verwijzende rechter is om vast te stellen of de werknemers, toen hij hun werkzaamheden in het kader van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd**

¹ Op 18 maart 1999 gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd (PB L 175, blz. 43).

verrichtten, zich in een situatie bevonden die vergelijkbaar is met die van statutaire ambtenaren die in vaste dienst zijn. De aard van de werkzaamheden die deze werknemers hebben verricht in het kader van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd en de kwaliteit van de ervaring die zij daarbij hebben opgedaan, vormen criteria aan de hand waarvan kan worden nagegaan of zij zich in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van statutaire ambtenaren. Hoe dan ook impliceert het feit dat zij, anders dan de statutaire ambtenaren, niet zijn geslaagd voor een algemeen vergelijkend onderzoek voor ambtenaren, niet dat zij zich in een verschillende situatie bevinden, nu de door de nationale wetgever vastgelegde voorwaarden juist de vaste aanstelling mogelijk beogen te maken van enkel de werknemers met overeenkomsten voor bepaalde tijd van wie de situatie kan worden gelijkgesteld met die van statutaire ambtenaren.

Ingeval de bij de AGCM in het kader van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd beklede functies zouden overeenstemmen met die van een statutair ambtenaar van de betrokken categorie, moet worden onderzocht **of er een objectieve reden bestaat die rechtvaardigt dat de in het kader van de arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd opgebouwde anciënniteit in het geheel niet in aanmerking wordt genomen.**

Zo herinnert het Hof eraan dat **er sprake kan zijn van een objectieve reden die, in een bijzondere context en op grond van precieze en concrete gegevens, verband houdend met de bijzondere aard van de werkzaamheden, een verschil in behandeling rechtvaardigt.** Het verschil in behandeling moet berusten op objectieve en transparante criteria, zodat kan worden nagegaan of het beantwoordt aan een werkelijke behoefte en geschikt is om de nagestreefde doelstelling te bereiken en daartoe noodzakelijk is. Hoe dan ook vormt **het enkele feit dat de werknemer met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd in dienst is geweest op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, geen dergelijke objectieve reden.** Indien de enkele omstandigheid dat een arbeidsverhouding tijdelijk is reeds zou volstaan om een verschil in behandeling tussen werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd en werknemers in vaste dienst te rechtvaardigen, zouden de doelstellingen van het recht van de Unie elke betekenis verliezen en zou een voor de werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd ongunstige situatie worden bestendigd.

Het Hof erkent dat de lidstaten over een beoordelingsmarge beschikken bij de organisatie van hun eigen overheidsdiensten en de vaststelling van de voorwaarden voor de toegang tot de hoedanigheid van ambtenaar. De criteria die de lidstaten vaststellen moeten echter transparant worden toegepast en controleerbaar zijn, ter voorkoming dat werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd ongunstig worden behandeld enkel op grond van de duur van de arbeidsovereenkomsten die hun anciënniteit en hun beroepservaring aantonen. Zo kunnen bepaalde verschillen aangaande de aanwerving van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd in het kader van „consoliderings”procedures ten opzichte van in het kader van een vergelijkend onderzoek aangeworven statutaire ambtenaren, de vereiste bekwaamheden en de aard van de werkzaamheden waarvoor zij verantwoordelijk zijn, een verschil in behandeling met betrekking tot hun arbeidsvoorwaarden in beginsel rechtvaardigen. Een verschil in behandeling dat voortvloeit uit de noodzaak, rekening te houden met objectieve vereisten die verband houden met de betrekking waarin de aanwervingsprocedure moet voorzien en die losstaan van de omstandigheid dat de werknemer een arbeidsverhouding voor bepaalde tijd heeft, kan dus gerechtvaardigd zijn.

Het – door de Italiaanse regering aangevoerde – doel, omgekeerde discriminatie van statutaire ambtenaren die zijn aangesteld na te zijn geslaagd voor een algemeen vergelijkend onderzoek te vermijden, kan een „objectieve reden” zijn. Daarentegen is **de Italiaanse wetgeving volgens het Hof onevenredig doordat zij volledig uitsluit dat de tijdvakken waarin werknemers in dienst zijn geweest in het kader van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd in aanmerking worden genomen** voor de bepaling van hun anciënniteit bij hun aanwerving in vaste dienst en daarmee van de hoogte van hun bezoldiging. Die volledige en absolute uitsluiting berust op de onjuiste premisse dat het feit dat bepaalde overheidsdienaren een arbeidsverhouding voor onbepaalde tijd hebben, op zich een verschil in behandeling ten opzichte van voor bepaalde tijd aangeworven overheidsdienaren rechtvaardigt, waardoor de doelstellingen van de richtlijn en van de raamovereenkomst zinledig worden.

Het is aan de verwijzende rechter om na te gaan of „objectieve redenen” dit verschil in behandeling rechtvaardigen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106